

Keravan, Vantaan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntien yhteiskokous

Aika 14.2.2024 klo 17.10–20.07

Paikka Keravan lukion auditorio, Keskikatu 5, 04200 Kerava

Teemana Miten nuoret kokevat oman turvallisuutensa omassa elinympäristössään? Millä keinoin takaamme lapsille ja nuorille turvallisen kaupungin?

1. Kokouksen avaus

Keravan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Anne Karjalainen** avasi kokouksen ja toivotti tervetulleeksi keravalaisien lisäksi myös Vantaan edustajat ja onnitteli samalla 50-vuotista Vantaan kaupunkia. Avauspuheenvuorossa Karjalainen kertoi Keravan vieraskielisten tilanteesta. Keravalle on vastaanotettu vuosia kiintiöpakolaisia, ja myös muista kaupungeista muuttaa maahanmuuttajia mm. keskeisen sijainnin ja hyvien koulutusmahdollisuuksien ja kulkuyhteyksien vuoksi. Kerava kasvaa nopeasti ja on mietittävä, mitä tarkoittaa monikulttuurinen Kerava. Nuorten hyvinvointi on huolena, ja kaupunkistrategiassa nuoret ovat tärkeä painopiste. Karjalainen totesi, että Keravalla on paljon opittavaa myös Vantaalta. Hän ehdotti, että neuvottelukuntien yhteistyön yksi tavoite voisi olla yhtenäisen tilannekuvan luominen ja haasteiden tunnistaminen ja suora keskustelu.

Keravan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja **Päivi Wilen** toimi kokouksen puheenjohtajana.

2. Vantaan ja Keravan turvallisuustilanne nuoren silmin

Vantaalainen lukiolainen **Meggi Pessi** piti puheenvuoron, jossa hän toi esille nuorten näkökulmaa turvallisuuteen. Hänen mukaansa kouluissa on rauhattomuutta, ja tuttuihin on kohdistunut väkivaltaa. Nuoret joutuvat pelkäämään paitsi omasta myös ystävien puolesta. Luotto avunsaantiin on laskenut, sillä vaaratilanteessa saatiin apua vasta, kun nuoriso-ohjaaja otti yhteyden poliisiin. Nuorisotyöntekijät ovat tärkeitä ja heihin luotetaan enemmän kuin esim. poliisiin tai opettajiin. Nuoret hakevat arvostusta monin tavoin, ja tällöin myös huumeet ja päihteet liittyvät monen nuoren arkeen. Meggi totesi, että huumeita ja päihteitä on harmillisen helppo saada ja se johtaa usein väkivaltaan ja rikoksiin.

3. Keravan ja Vantaan kaupungin turvallisuuskatsaus alueen tilanteeseen

Keravan turvallisuuspäällikkö **Jussi Komokallio** avasi turvallisuuden tilannekuvaa lasten ja nuorten tilanteesta. Keravalla nähtiin vuonna 2020 ensimmäiset merkit katuryhmätoiminnasta, joissa tehtiin rikoksia. Katujengeistä ei vielä voida puhua. Ryhmät liikkuvat radan varressa ryöstelemässä ja tekemässä muita rikoksia. Huolestuttavaa on mukana olevien tyttöjen määrä. Keravalaisista nuorista noin 0,2 % eli vain muutama kuuluu näihin ryhmiin. Suurella enemmistöllä menee ihan hyvin. Ongelmat tunnistetaan hyvin peruskoulussa. Komokallio peräsi resurssien oikeaa kohdentamista ennalta ehkäisevään työhön. Ääritapauksissa tulisi voida käyttää pakkokeinoja. Komokallio oli huolissaan siitä, että tänä vuonna nuorten oireilu näyttää lisääntyvän joissain kouluissa.

Vantaan turvallisuuspäällikkö **Markus Hammarström** piti katsauksen Vantaan turvallisuustilanteeseen ja nosti esille eriarvoistumisen, segregaaion ja polarisaation kytkeytymisen nuorison väkivaltaisen käytöksen lisääntymiseen. Vantaalla ongelmat keskittyvät tietyille alueille, lähinnä radanvarsille, mutta rikollisuus koskettaa kaikkia nuoria tavalla tai toisella, vähintään

sosiaalisen median kautta. Ilmiöön liittyy rikosten uhrien sattumanvaraisuus ja tekojen arkipäiväistyminen. Vantaalla erityisesti tyttöjen käyttämä ja koulujen ja päiväkotien henkilöstöön kohdistunut väkivalta on lisääntynyt. Hammarström nosti esille yhteistyön merkityksen kaupunkien ja hyvinvointialueen välillä, sillä suoraa valtion ohjausta ei ole. Hammarström korosti, että kaupunkitasoinen riski vaatii kaupunkitasoisia toimenpiteitä ja toiminnan pitkäjänteisyyttä, mihin tarvitaan sekä kunnianhimoa että rahaa.

4. Miten Vantaa ja Kerava ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialue vastaavat nuorten turvallisuushaasteisiin?

Keravan johtava nuoriso-ohjaaja **Ville Tuominen** kertoi lasten ja nuorten turvattomuutta aiheuttavista ilmiöistä ja puuttumisen keinoista konkreettisesti tasolla. Keravalla 95 % ongelmista aiheuttaa muutama nuori, ja loput ovat lähinnä ryhmän mukana kulkijoita. Yksi ilmiö on päämäärätön ilkivalta. Mielenterveyden haasteet näkyvät sekä kaduilla että kouluissa. Tuominen kertoi, että ilmiöt monimutkaistuvat ja henkilökuntaa nuorisotyöhön tarvitaan lisää. Ennaltaehkäisyyn ja koordinoituun asiakas- ja ilmiölähtöiseen monialaiseen yhteistyöhön pitää panostaa, esimerkkinä Walkers-toiminta ja nuorisotilat.

Keravan nuorisopalveluiden sihteerin vt. **Tanja Oguntuase** kertoi Keravan nuorisotyön perussuunnitelmasta (NUPS) sekä JärKeNuoRi-hankeesta. Hanke alkoi vuonna 2023 ja siinä kehitetään toimintamalleja, tunnistetaan riskiryhmään kuuluvia nuoria, lisätään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja järjestetään kohdennettua yksilö- ja pienryhmätoimintaa sekä katusovittelua. Hanketyö ei ole pitkäjänteistä, mutta siinä on mahdollisuus pilotoida toimintoja ja hyödyntää kokemusasiantuntijayhteistyötä.

Vantaan nuoriso- ja yhteisöpalveluiden johtaja **Hannu Rusama** kertoi Vantaan tilanteesta ja nosti esille kansainvälisiä esimerkkejä vaikuttavasta toiminnasta. Hän huomautti, että kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän jatkuvan kasvun perusteella sijoitukset eivät ole kestävä ratkaisu. Yhteisöjen rakentamisessa toimenpiteiden pitäisi keskittyä paikallistasolle ja sisältää vaikuttavia varhaisen puuttumisen malleja. Tulisi miettiä, miten kaupunginosista rakennetaan yhteisöllisempiä tai erilaisia uskontoja integroidaan. Tällä hetkellä matalan kynnyksen vapaa-ajan ja harrastamisen mahdollisuuksia on liian vähän. Pitäisi pystyä rakentamaan positiivista elämää, esim. kesätyötä ja ohjelmia myös niille, joilla ei mene niin hyvin. Esimerkkinä avainnuoriin kohdennetusta ennalta ehkäisevästä työstä Vantaalla Rusama mainitsi mm. Aggredi-Primo -hankkeen Myyrmäessä, johon mallia on otettu Irlannista. Nuorille on tarjottava jotain, mikä on houkuttelevampaa kuin jengi.

Perheiden erityispalveluiden palvelualuejohtaja **Saana Pukkio** Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta kertoi Vantaan ja Keravan vakavilla rikoksilla oireileville nuorille suunnatusta RiO-hankeesta, jossa on käytetty monimuotoista perheterapeuttista työskentelyä (MDFT-menetelmä). Toimintaideana on, että hoidetaan ongelmien juurisyytä yhdessä nuoren verkostojen kanssa. Vanhemmilta ja nuorilta on saatu hyvää palautetta ja intervention jälkeen 70 % nuorista asui edelleen kotona. Tarkoituksena on ottaa toiminta osaksi lastensuojelun palveluvalikkoa ja kehittää sitä edelleen.

5. Millaisia keinoja poliisilla on vaikuttaa?

Rikoskomisario **Kari-Pekka Raulahti** Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta kävi läpi tilastoja ja kertoi nuorten häiriökäyttäytymisen ja rikollisuuden ennalta estämisen toimenpidesuunnitelmasta. Erityisen huolestuttavaa on alle 15-vuotiaiden väkivaltarikollisuuden kasvu, jengien ihannoiti ja

katujengirikollisuuden kasvupotentiaali nuoremassa sukupolvessa, joka nostaa uhkatasoa pitkällä aikavälillä. Vantaalla tyttöjen väkivaltaisuus on ylikorostunut. Puuttumisen ja ennalta estämisen keinoina toimenpidesuunnitelmaan sisältyy mm. tietojohtoinen valvonta paikkoihin ja nopea ja tehokas rikostutkinta alle 18-vuotaiden kohdalla. Ankkuritoimintaa järjestetään alle 15-vuotiaille ja sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa tehdään tiivistä paikallista yhteistyötä. Poliisin näkyvyyttä kouluilla pyritään mahdollisuuksien mukaan lisäämään.

6. Yhteistä keskustelua ja kannanoton laatiminen

Neuvottelukunnat keskustelivat teemasta vilkkaasti. Esille nousi monia näkökulmia ja ehdotuksia, mm. mahdollisuus tehdä kouluissa ilmoitus turvallisuuspoikkeamasta ja välitön puuttuminen tilanteisiin, toimiva tiedon siirto viranomaisten välillä ja poliisivierailut kouluille tavoitteena nuorten parempi ymmärrys rikosvastuusta. Pohdittiin myös maahanmuuttajanuorten tavoittamista, kulttuuritulkkauksen hyötyjä ja roadman-kulttuuria ja todettiin, että merkitystä on perheen voinnilla, lähtöolosuhteilla ja kotoutumisen onnistumisella. Huomautettiin, että tuen saaminen mielenterveyden haasteisiin on vaikeaa, jolloin haetaan helpompia ratkaisuja. Ehdotettiin, että väkivallan vastaiseen työhön pitäisi käyttää tehokkaammin sosiaalista mediaa ja löytää myös keinoja, joihin ei tarvita rahaa.

Kannanottoa ei ehditty laatia kokouksen aikana, mutta päätettiin, että Vantaan ja Keravan neuvottelukunnat osallistuvat tahoillaan yhteisen kannanoton laatimiseen ja käsittelevät sen omissa kokouksissaan maaliskuun aikana. Työotsikko: Monialaisen yhteistyön avulla kehitetään pitkäjänteistä yhteistyötä.

Kokouksen puheenjohtaja Päivi Wilen kiitti osallistujia ja päätti tilaisuuden klo 20.03.